

Volum av frukt/bær og grønnsaker inn til grossist
Forbruk av frukt/bær og grønnsaker
Salg i verdi i norsk dagligvare

Aktuell statistikk og innsikt om frukt, bær,
grønnsaker og poteter i Norge

FRUKT – OG GRØNTSTATISTIKK 2024

Fakta om Frukt- og grøntstatistikk 2024	2
Målemetoder og undersøkelser	3
Utviklingen i det norske frukt- og grøntmarkedet 2024	4
5 a day Europe	6
Volumtall siste 5 år	10
Nøtter og tørket frukt	12
Andel norsk i forhold til import. Totalvolum inkl. industriebearbeiding.	13
Verditall dagligvare	14
Om den norske produksjonssesongen 2024	22

Som basis for beregningen av Frukt- og grøntstatistikk er det benyttet tonnasje inn til grossist.

Hjemmedyrking er ikke tatt med i beregningsgrunnlaget.

Det er heller ikke gjort korrigeringer for handel utenom de offisielle kanalene, ei heller er det gjort justeringer for svinn. Vekstsesongene går generelt i toårs syklus. Det vil si, er det en god vekstsesong et år, så vil det typisk gå to år før det kan forventes at det kommer en tilsvarende sesong. Det er viktig å ha dette klart for seg når man leser Frukt- og grøntstatistikk.

Man kan lett få et feilaktig inntrykk av vekst eller tilbakegang for enkeltprodukter om man kun ser på bevegelser fra et år til det neste.

Statistikken fra Nielsen IQ AS er basert på hva som i kroner faktisk blir registrert på kassaapparatene i dagligvarebutikkene inkl. 15 % mva. Med andre ord, det forbrukeren kjøper av frukt, bær, grønnsaker og poteter.

Generell kildeinformasjon
Kilde import: Statistisk sentralbyrå (SSB).

Kilde norsk produksjon basert på tonnasje inn til grossist: Landbruksdirektoratet (Ldir).

* Det beregnede capita-forbruket tar ikke hensyn til svinn fra grossistledet til forbruker.

Frukt- og grøntstatistikk 2024 viser utviklingen i volum og omsetningen av frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter i Norge. Her inkluderes norskproduserte varer som videreselges til dagligvare og storhusholdning, og all import av frisk frukt, bær og grønnsaker. Det er også beregnet hva dette utgjør i volum pr. capita*.

Volumtallene på side 10 og 11 benytter samme kilder som tidligere slik at en kan se utviklingen over tid. Frukt og grønt som er produsert i Norge og som er bearbeidet i industrien er ikke med i tallene her.

Fordi markedet endrer seg og grensen mellom ferskvare og industri er i bevegelse, er det enkelte tall som kan være noe misvisende i forhold til faktisk forbruk. Det er størst usikkerhet knyttet til delen som er produsert i Norge. Det har vært en økning i ny industri (pre-cut-industrien) med mer tilrettelagte produkter for forbrukeren. Det kan være sous vide poteter, ferdig kålotstappe, ferdigvaskede salatprodukter, etc.. Dette er en kategori i vekst, og de norskproduserte varene som går inn i denne industrien er ikke med i tallene på **side 10 OG 11**. Volum til annen type industri (frysede, hermetiske produkter og juice) er heller ikke med i tallene.

De norske tallene baserer seg på innrapporteringer fra grossister som leverer til dagligvare og storhusholdning, men omsetning fra enkelte mindre grossister fanges ikke opp i dette innrapporteringssystemet. I tillegg finnes det omsetning helt utenom grossistledet. Det kan være produsenter som på enkelte kulturer leverer direkte til detaljistledet og direkte salg fra produsent til forbruker, som gårdsutsalg, Bondens marked og REKO-ringer. Det er lagt inn en oppjusteringsfaktor i volumtallene for å ta høyde for at noe av omsetningen til dagligvare og direkte salg fra produsent til forbruker ikke rapporteres inn. Denne faktoren tar ikke hensyn til omsetning som ikke blir rapportert fra enkelte aktører innen storhusholdning/horeca-markedet.

Landbruksdirektoratet er kilde for de norske volumtallene, bortsett fra tomater hvor det er GrøntProdusentenes samarbeidsråd (GPS). SSB er kilde for de importerte volumtall.

På side 13, andel norsk i forhold til import har vi tatt med volum som også inkluderer norskproduserte grønnsaker og poteter som er industriebearbeidet. Da det foreløpig ikke er laget en systematisk datafangst på dette, er tallene i denne rapporten omtrentlige. Det er hentet inn tall fra flere industriprodusenter, men ikke alt som er produsert av norsk vare er blitt rapportert inn.

For å være mest sammenliknbar med import er det volum inn til industrien som blir benyttet som grunnlag. På den måten blir norsk volum og import målt på samme sted i verdikjeden. Når det gjelder frukt og bær er ikke industriproduksjon tatt med. På epler er alt som blir levert som konsumepler inkludert, både det som er levert fra fruktklager og det som er solgt utenom. Her er kilden GPS.

En betraktning for ikke å inkludere epler til eplejuice og sider, er at det kan sammenliknes med råvarene til appelsinjuice. Derfor er dette utelatt i statistikken over norskandel.

Frukt- og grøntstatistikk 2024 har også en verdioversikt av dagligvareomsetningen ut fra butikk.

Langhus, 14. mars 2025

OPPLYSNINGSKONTORET FOR FRUKT OG GRØNT

Guttorm Rebnes
Direktør

Tore Angelsen
Analysesjef/prosjektleder

MÅLEMETODER OG UNDERSØKELSER OM FORBRUK AV FRUKT OG GRØNT

Det er flere oversikter over omsetning og forbruk av frukt, bær og grønnsaker i Norge, og de bruker ulike metoder for å innhente dataene. Vi vil her kort beskrive noen aspekter ved disse oversiktene.

FRUKT- OG GRØNTSTATISTIKK 2024

Tallene i Frukt- og grønt statistikk 2024, har to målepunkter for volum:

1. Måling av hva forbrukere i Norge spiser av frukt, bær og grønnsaker. Dette er basert på en markedsundersøkelse av et representativt utvalg med 3000 respondenter av Norges befolkning fra 18 år. Dette baserer seg på en selvrappotering av hva forbrukerne mener de vanligvis inntar av frukt/bær, grønnsaker/salat, samt kjøpt juice og smoothie. Usikkerheten her er først og fremst knyttet til forbrukernes evne til selv å rapportere sitt forbruk. Les mer om og se tall fra denne undersøkelsen sidene 5 til 8.
2. Måling av volum av frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter inn til grossist. Les mer om forutsetninger og usikkerheten i tallene på side 2 «om

Frukt- og grønt statistikk – 2024 ». I forhold til forbrukers endelige forbruk av frukt og grønnsaker, vil denne oversikten ikke ta hensyn til svinn mellom grossistledet og forbruker. Se tall fra sidene 10 til 12. På side 13 er også volum som inkluderer norskproduserte grønnsaker og poteter som er industribearbeidet med.

NORKOST 4

Norkost 4 er en landsrepresentativ kostholdsundersøkelse blant personer i alderen 18-80 år som er bosatt i Norge. Kostholdet ble kartlagt i et utvalg på 915 menn og 1049 kvinner (40 % deltagelse) i perioden fra august 2022 til oktober 2023. Deltagerne gjennomførte to 24-timers kostintervjuer der de ble spurt om inntaket av mat og drikke den foregående dagen. De svarte deretter på et spørreskjema om hvor ofte de spiste ulike typer mat.

Undersøkelsen ble gjennomført av Avdeling for ernæringsvitenskap ved Universitetet i Oslo i samarbeid med FHI og Helsedirektoratet.

UTVIKLINGEN I NORSK KOSTHOLD – MATFORSYNINGSTATISTIKK

Matforsyningsstatistikken, som er utarbeidet av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) for Helse- direktoratet, baserer seg på frukt, bær og grønnsaker fremkommet fra produsert areal og nettoimport av frukt og grønnsaker. På samme måte som Frukt- og grøntstatistikk fanger ikke denne oversikten opp svinn fra endelig forbruk, men oversikten har sin styrke i å se utviklingen over tid.

UTVIKLINGEN I DET NORSKE FRUKT – OG GRØNTMARKEDET 2024

TALLENE FOR 2024 GIR GRUNN TIL SVAK OPTIMISME

Etter en nedgang i forbruk av frukt og grønt fra 2021 til 2023 ble det en økning i forbruk i 2024. Det er to kilder som viser økningen i 2024. Den ene er en årlig undersøkelse, 5 a day Europe, der respondentene oppgir eget forbruk av frukt, bær og grønnsaker. Den viser en økning i gjennomsnittlig forbruk fra

2,9 porsjoner i september 2023 til 3,3 porsjoner samme måned i 2024. (se side 6)

Den andre kilden som viser økning, er volumstatistikk over frisk frukt og grønt. Økningen fra 2023 til 2024 beregnet per capita er på grønnsaker og bær, men

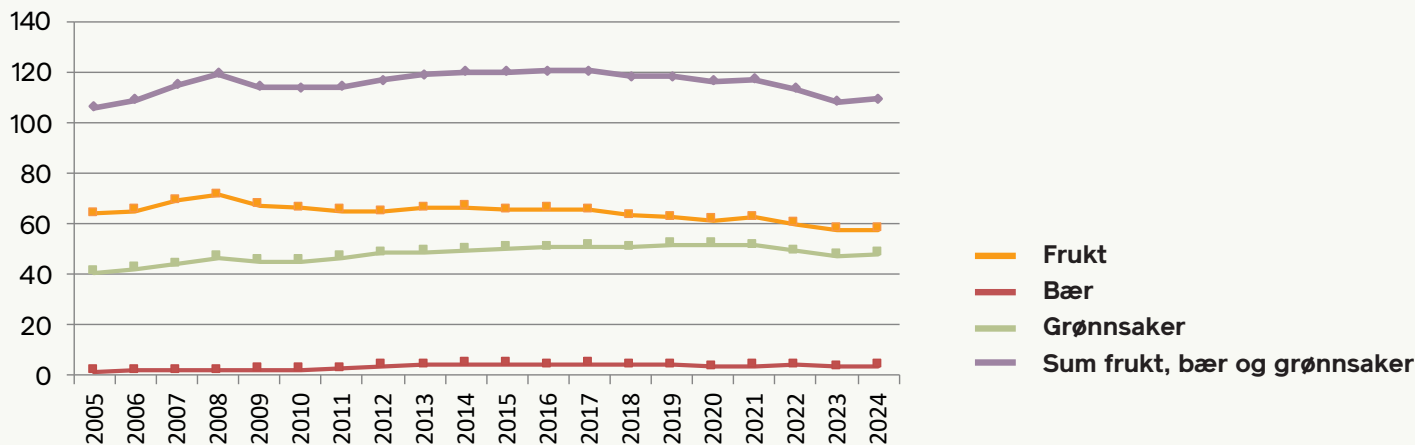
økningen er mindre enn det 5 a day undersøkelsen indikerer. Det kan være at økningen i 2024 først og fremst kom fra september etter at de nye kostrådene ble lansert og dagligvarekjedene fulgte opp med store kampanjer på frukt og grønt.

VOLUM I KG BEREGNET PER CAPITA (EKSKL. INDUSTRI)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Frukt	63,9	65,0	69,1	71,2	67,2	66,3	64,9	64,7	66,1	66,5
Bær	1,6	1,9	1,8	1,7	2,1	2,4	2,7	3,7	4,1	4,4
Grønnsaker	40,6	42,1	43,9	46,6	45,0	45,2	46,6	48,3	48,7	49,4
Sum frukt, bær og grønnsaker	106,1	109,0	114,8	119,4	114,3	113,9	114,2	116,7	118,9	120,2

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Frukt	65,3	65,6	65,3	63,3	62,3	61,4	62,4	60,0	57,8	57,8
Bær	4,5	4,2	4,3	4,1	4,2	3,3	3,6	4,0	3,2	3,6
Grønnsaker	50,2	50,7	50,8	50,7	51,6	51,6	51,3	49,3	47,2	48,1
Sum frukt, bær og grønnsaker	120,0	120,5	120,4	118,1	118,1	116,3	117,3	113,3	108,2	109,5

UTVIKLING I VOLUM AV FRISK FRUKT, BÆR OG GRØNNSAKER I NORGE I PERIODEN 2005 -2024

VERDIEN AV FRUKT OG GRØNT I DAGLIGVAREHANDELEN ØKTE

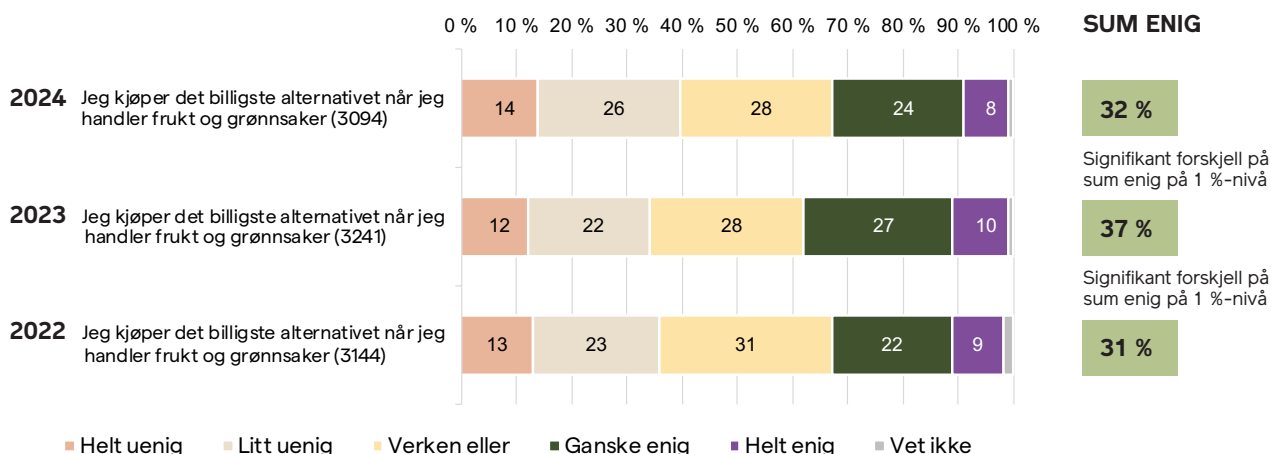
Det ble en verdiøkning på frisk frukt og grønt i dagligvarehandelen fra 2023 til 2024 på 5,4 %. Den største økningen kom på bær og poteter med hhv. 13,3 % og 13,4 %. Frukt fikk en verdiøkning på 6,7 % og grønnsaker på 2,4 %.

Prisene på frisk frukt og friske grønnsaker endret seg mye fra måned til måned i 2024. Konsumprisindeksen på gruppen matvarer og alkoholfrie drikker

var mer stabil og økte med ca. 4 % fra 2023 til 2024 (12 måneders endring til desember 2024) ¹⁾. Ved å se på 12 måneders prisendringer for frukt frem til måneder i perioden november 2024 til februar 2025, er den høyeste prisøkningen målt for januar 2025 på 3,3 % som er lavere enn verdiøkningen på 6,7 %. Det at verdiøkningen er høyere enn prisøkningen kan ha sammenheng med økt omsetning av frukt med relativt

høy pris, for eksempel bær. (er i konsumgruppe frisk frukt hos SSB).

Undersøkelsen gjennomført av Kantar for OFG ²⁾ viser at folk i mindre grad kjøper det billigste alternativet av frukt og grønt i 2024 sammenliknet med 2023. Det er flere spørsmål i undersøkelsen som indikerer at lav pris på frukt og grønt var mindre viktig i 2024 enn i 2023.

MATSVINN PÅVIRKER OGSÅ FORHOLDET MELLOM FORBRUK OG VOLUM

Hvis matsvinnet reduseres, kan faktisk forbruk øke mer enn solgt volum. Dette skjer fordi mindre mat går til spille, og en større andel av det som kjøpes faktisk blir konsumert.

Norsus har gjennomført undersøkelser på matsvinn over flere år. I rapport med prosjektnavn Matsvinn 2023 oppsummeres viktige funn: ³⁾

- Estimater basert på plukkanalysene viser at nordmenn kastet 35 kg mat i gjennomsnitt per person i 2023. Matsvinnet er dermed redusert med 18 % fra 2016 til 2023. Mesteparten av reduksjonen er oppnådd de siste årene, det vil si mellom 2020 og 2023 (-12 %).

- Matsvinnet er redusert for alle mattyper, og mest for de relativt dyre- og klimaintensive varegruppene som kjøtt, fisk og meierivarer. Matvarene som det kastes mest av er fortsatt det samme som foregående år: måltidsrester (37 %), frukt og grønnsaker (26 %) og bakervarer (20 %).

- Resultatene fra forbrukerundersøkelsen tyder på at de eldste aldersgruppene (60 år+) kaster minst mat, som i tidligere års undersøkelser. Aldersgruppen i midten (40-59 år) kaster mest, mens de under 40 år befinner seg i midten. De under 40 år har hatt

størst reduksjon i selvrappportert matsvinn siden 2022.

FORBRUK AV FRUKT OG GRØNT GÅR RIKTIG VEI

Kantar har siden 2017 gjennomført landsrepresentative undersøkelser i flere europeiske land for å kartlegge forbruket av frukt, bær og grønnsaker. Undersøkelsene har blitt gjennomført med samme metode i september hvert år.

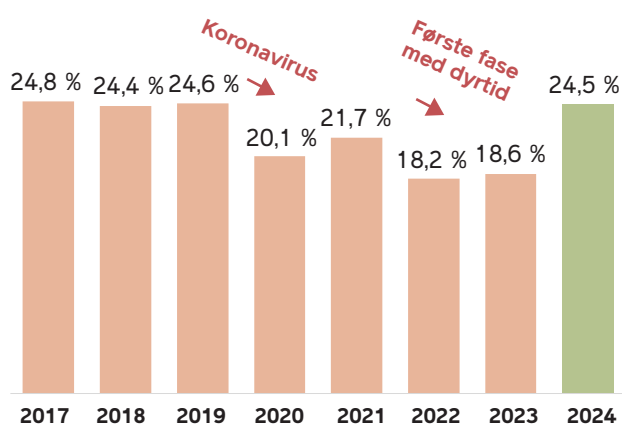
Undersøkelsen som sist ble gjennomført ¹⁾ viser at forbruk av frukt, bær og grønnsaker økte fra 2023 til 2024 i Norge. Gjennomsnittlig forbruk (spiser vanligvis) økte fra 2,9 til 3,3 porsjoner per dag, mens andel som spiser 5 om dagen økte fra 18,6 til 24,5 prosent

Helsedirektoratet lanserte nye kostråd i august 2024 hvor det ble satt fokus på å spise enda mer frukt og grønt. Disse rådene ble omtalt i norsk presse, som satte søkelys på endringene i anbefalingene, inkludert økt inntak av frukt og grønt, samt reduksjon i inntak av rødt og bearbeidet kjøtt.

Dette ble fulgt opp av mange aktører, blant annet dagligvarekjedene som med kampanjer bidro til økt oppmerksomhet og økt forbruk av frukt og grønt.

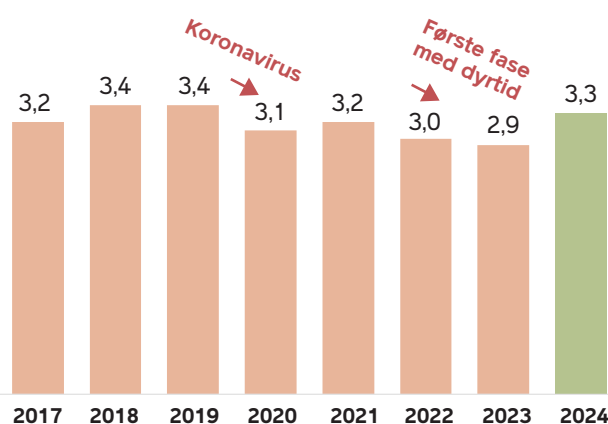
UTVIKLING 2017-2024

Andel som spiser minst 5 porsjoner frukt/bær eller grønnsaker per dag i Norge (spiser vanligvis)

Signifikant økning fra 2023 til 2024, 1 prosentnivå.

Gjennomsnittet daglig forbruk av frukt/bær og grønnsaker i Norge (spiser vanligvis)

Signifikant økning fra 2023 til 2024.

OM - 5 A DAY EUROPE UNDERSØKELSEN

En landsrepresentativ forbruksundersøkelse som blir gjentatt årlig. Undersøkelsen har nøyaktig lik metode, tidsperiode for feltarbeid, like spørsmål og likt spørsmålsoppsett for respondentene. Dette gjelder for spørsmålene om hva forbrukerne vanligvis spiser av frukt og grønnsaker i alle landene hvor undersøkelsen blir gjennomført og for alle årene fra 2017 til 2024. I 2024 ble undersøkelsen gjennomført i landene: Norge, Sverige, Danmark, Finland, Storbritannia, Spania, Frankrike, Tyskland, Italia og Nederland.

Innsamlingsmetoden gjennomføres med spørsmål og svar på Internett, enten PC, nettbrett eller mobil. Feltarbeidet har blitt gjennomført alle år i september med nasjonale representative utvalg i hvert land med 1000 intervjuer hvor respondentene er 18 år og eldre (3000 intervjuer i Norge). Resultatene har blitt vektet etter alder, kjønn og utdanning i henhold til nasjonal statistikk.

DEFINISJON AV «EN PORSJON» SOM BRUKES I UNDERSØKELSEN

FRUKT OG BÆR: En porsjon frukt eller bær er omtrent en håndfull.

Det kan f.eks. være en mellomstor frukt som eple, banan eller pære eller en del av en større frukt som melon, ananas eller mango. Det kan også være en håndfull mindre frukt som druer, plommer og kiwi eller en håndfull bær. Vi tenker på frukt og bær i alle formater; frisk, fryst, hermetisk, i hjemmelaget smoothie, e.l.

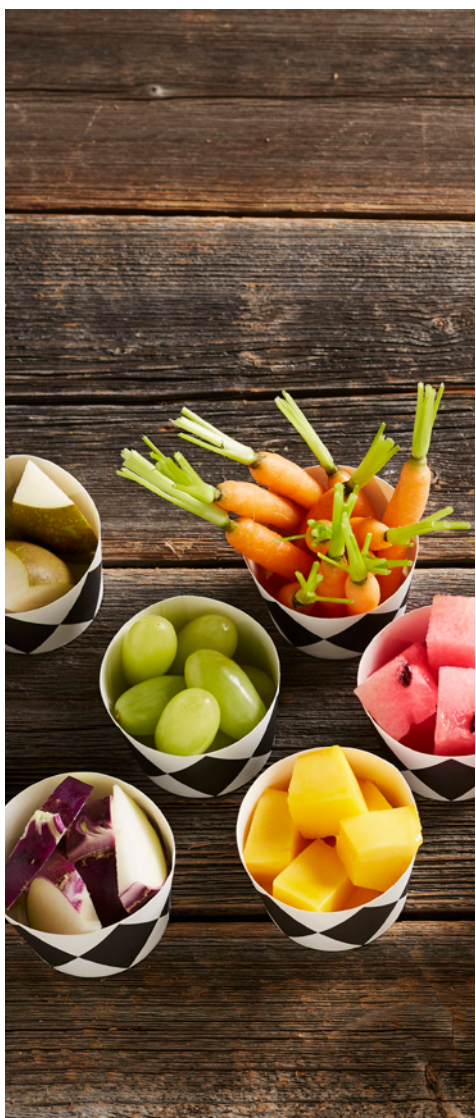
GRØNNSAKER OG SALAT: En porsjon er omtrent en håndfull grønnsaker og salat. En porsjon kan for eksempel være en stor tomat, syv cherry-tomater, en gulrot, en håndfull brokkoli eller en liten bolle med salat.

Vi tenker på grønnsaker i alle formater; fersk, fryst, hermetisk, kokt, stekt, i hjemmelaget smoothie, e.l.

JUICE (IKKE NEKTAR): Et glass juice er ca. 2 dl. Med juice tenker vi på ren frukt - og/eller grønnsaksjuice. Ikke nektar, eller andre ikke rene juice-produkter. En porsjon er definert som 1 dl / ½ glass juice.

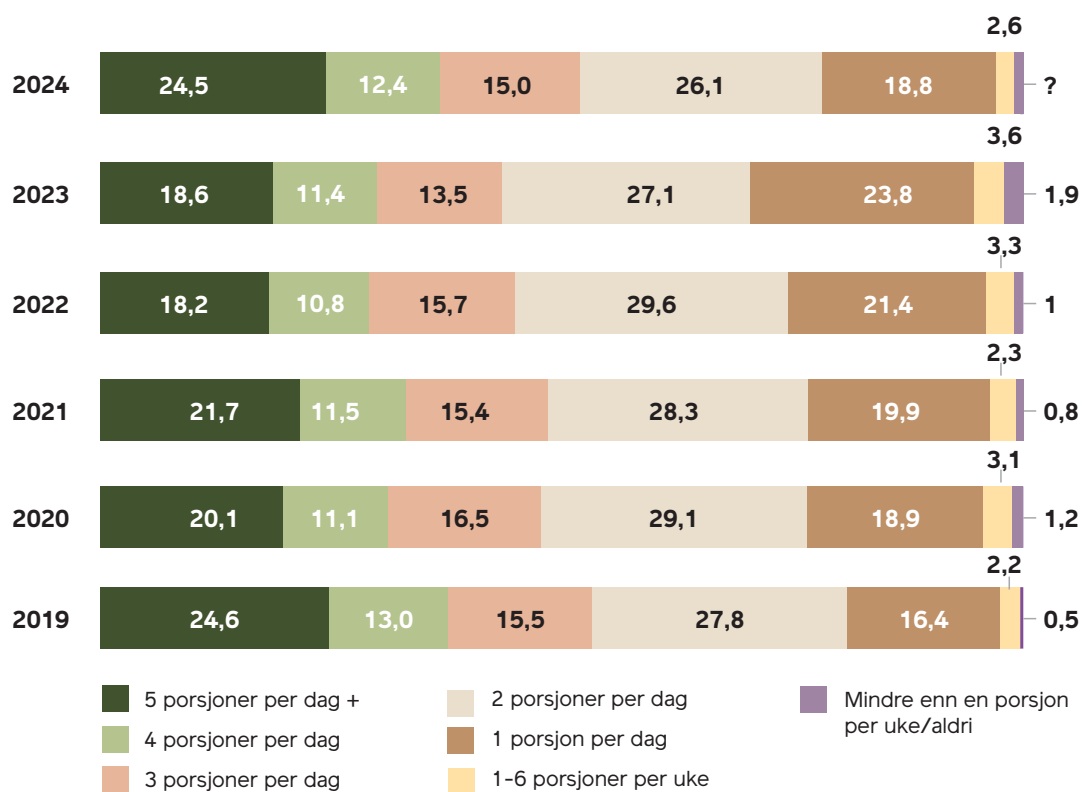
SMOOTHIE (KJØPT, IKKE HJEMMELAGET): Et glass smoothie er ca. 2 dl. Her tenker vi på alle typer kjøpt smoothie av frukt og/eller grønnsaker. En porsjon er definert som 1 dl / ½ glass smoothie.

I beregningen av porsjoner kan juice og smoothie (kjøpt, ikke hjemmelaget) maksimalt utgjøre 1 porsjon per dag.

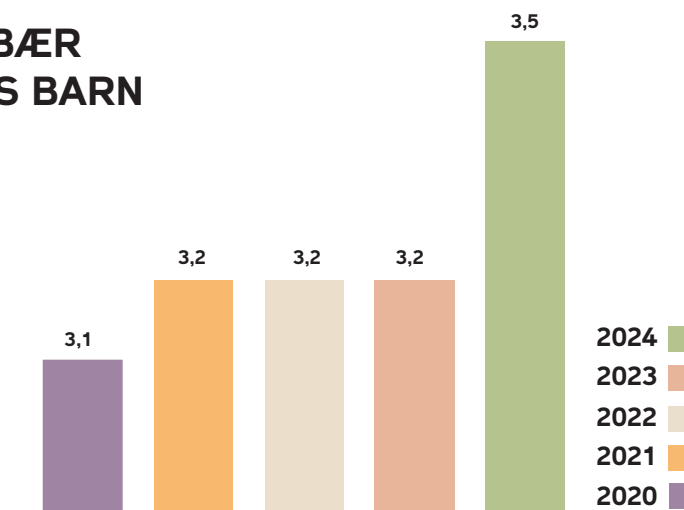
TOTALT KONSUM AV FRUKT/BÆR OG GRØNNSAKER (spiser vanligvis)

Fra 2023 til 2024 er det både blitt flere som spiser 5 porsjoner per dag og færre som spiser lite, eksempel 1 porsjon og mindre.

FORBRUK AV FRUKT/BÆR OG GRØNNSAKER HOS BARN (spiser vanligvis)

Videre viser undersøkelsene at det også er en økning i antall porsjoner frukt og grønt hos barn. Men det er spesielt de yngste barna fra 2 til 10 år som spiser flest porsjoner (ca. 3,8), mens det står dårligst til med tenåringsene i alderen 14 til 17 år (ca. 3,1 porsjoner)

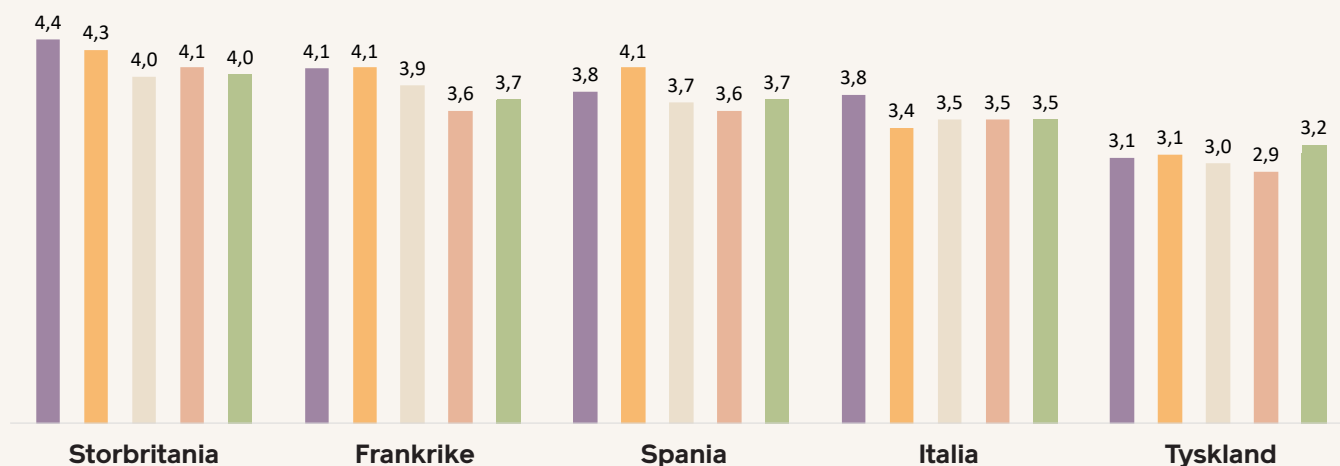

IKKE SAMME ØKNING I ANDRE EUROPEISKE LAND

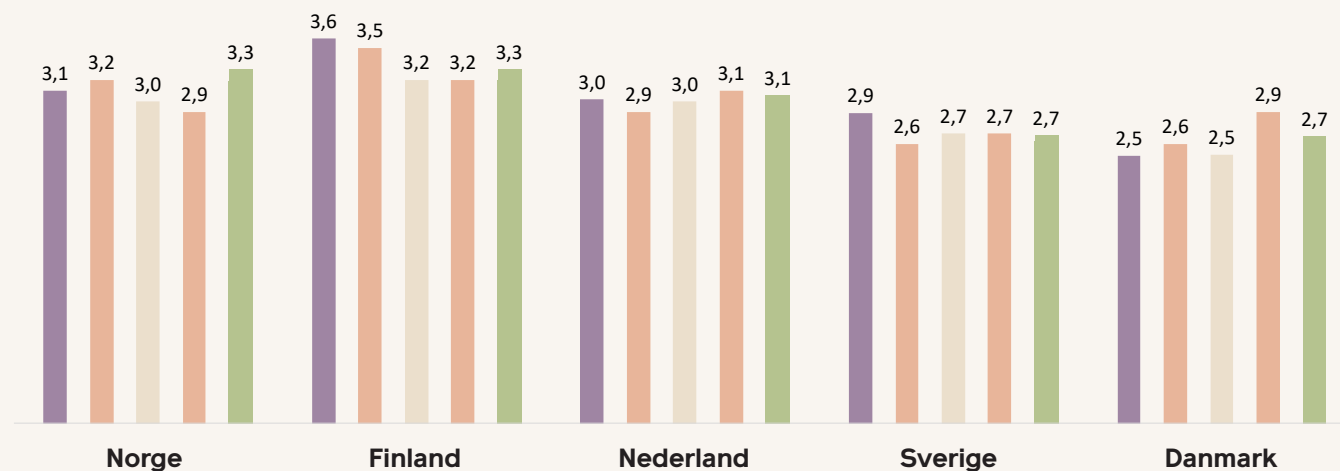
Av landene som er med i 5 a day Europe undersøkelsen er det kun Tyskland som har samme økning som Norge. Storbritannia har fortsatt høyest forbruk av landene i undersøkelsen, og deretter følger Frankrike, Spania og Italia. Norge har høyest forbruk i Skandinavia.

2024
2023
2022
2021
2020

Storbritannia har fortsatt høyest forbruk av landene i undersøkelsen

Norge har nå et likt gjennomsnittsförbruk som Finland

Volumtall siste 5 år
2020–2024 (2023 og 2024 fortsetter på side 11)

MARKED I TONN FOR KOMMERSIELT SALG (NORSK OG IMPORT),
PÅ GROSSIST NIVÅ, AV FRISK(E) FRUKT, BÆR, GRØNNSAKER
OG POTETER I NORGE. Kilder: SSB/LDir/GPS for norske tomater.

Folketall (gjennomsnitt for året), Kilde: SSB/Ldir	5 379 475			5 408 320			5 457 127		
	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total
GRØNNSAKER	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022
Gulrot	36 795	6 022	42 817	38 220	2 223	40 443	36 830	1 846	38 676
Tomat *	13 255	23 423	36 678	12 720	24 113	36 833	12 160	23 841	36 001
Løk	22 787	8 658	31 445	20 251	10 620	30 871	19 917	9 679	29 596
Agurk	20 533	7 863	28 396	21 922	7 607	29 529	22 877	6 091	28 968
Paprika	12	19 665	19 677	72	20 289	20 361	65	20 273	20 338
Hodekål	10 964	2 122	13 086	11 058	1 413	12 471	9 923	1 155	11 078
Brokkoli	3 428	8 166	11 594	3 375	8 338	11 713	3 127	7 749	10 876
Kålrot	10 269	1 678	11 947	11 077	105	11 182	10 498	17	10 515
Blomkål	4 730	5 515	10 245	4 184	5 194	9 378	4 525	4 502	9 027
Sjampinjong og annen sopp	0	7 671	7 671	0	8 059	8 059	0	8 013	8 013
Kinakål	1 524	2 066	3 590	1 681	2 241	3 922	1 717	2 261	3 978
Søtpotet	5	4 047	4 052	0	3 894	3 894	0	4 011	4 011
Squash	323	2 900	3 223	666	3 080	3 746	561	2 987	3 548
Purre	1 739	1 885	3 624	1 642	1 618	3 260	1 743	1 481	3 224
Stilkselleri	999	1 664	2 663	1 018	1 724	2 742	1 081	1 434	2 515
Selleri	1 768	699	2 467	1 840	514	2 354	2 050	753	2 803
Vårløk	544	1 190	1 734	458	1 260	1 718	486	1 215	1 701
Hvitløk	0	1 584	1 584	0	1 482	1 482	0	1 523	1 523
Asparges	23	1 355	1 378	12	1 427	1 439	14	1 444	1 458
Rødkål	531	521	1 052	642	349	991	494	418	912
Rosenkål	579	184	763	649	152	801	771	175	946
Andre friske grønns.	5 228	12 740	17 968	5 892	13 416	19 308	5 973	12 849	18 822
Isbergsalat, issalat	4 589	8 395	12 984	4 059	8 310	12 369	4 095	8 173	12 268
Annen salat	4 184	2 922	7 106	4 811	3 749	8 560	4 578	3 499	8 077
Sum grønnsaker	144 810	132 935	277 745	146 249	131 177	277 426	143 485	125 389	268 874
Endring fra foregående år	12,4 %	-9,7 %	0,6 %	1,0 %	-1,3 %	-0,1 %	-1,9 %	-4,4 %	-3,1 %
Kg. grønnsaker pr. cap. pr. år	51,63			51,30			49,27		
FRUKT	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022
Bananer		82 709	82 709		79 900	79 900		80 235	80 235
Epler	5 768	43 996	49 764	9 141	40 874	50 015	7 827	39 587	47 414
Meloner		33 159	33 159		34 769	34 769		32 391	32 391
Appelsiner		30 383	30 383		33 015	33 015		33 124	33 124
Klementiner/Mandariner		31 983	31 983		32 545	32 545		31 327	31 327
Druer		26 110	26 110		25 995	25 995		25 332	25 332
Avokado		14 832	14 832		15 493	15 493		14 880	14 880
Pærer	379	13 193	13 572	451	13 779	14 230	482	13 489	13 971
Sitroner/Lime		10 806	10 806		11 282	11 282		11 069	11 069
Mango		7 926	7 926		8 981	8 981		8 379	8 379
Fersken/Nektariner		8 358	8 358		7 687	7 687		7 191	7 191
Plommer	419	2 131	2 550	1 871	2 418	4 289	928	2 943	3 871
Ananas		4 277	4 277		4 269	4 269		4 682	4 682
Kiwi		3 651	3 651		3 867	3 867		3 504	3 504
Kirsebær/Moreller	498	1 736	2 234	644	1 722	2 366	667	1 391	2 058
Grapefrukt		1 626	1 626		1 702	1 702		1 465	1 465
Annen frisk frukt	172	6 187	6 359	121	6 666	6 787	132	6 235	6 367
Sum frukt	7 236	323 063	330 299	12 228	324 964	337 192	10 036	317 224	327 260
Endring fra foregående år	-35,9 %	0,3 %	-0,9 %	69,0 %	0,6 %	2,1 %	-17,9 %	-2,4 %	-2,9 %
Kg. frukt pr. cap. pr. år	61,40			62,35			59,97		
BÆR	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022
Jordbær	3 571	7 004	10 575	4 225	8 657	12 882	5 241	9 466	14 707
Blåbær og andre bær		5 068	5 068		4 717	4 717		5 046	5 046
Bringebær	842	1 296	2 138	747	1 224	1 971	780	1 361	2 141
Sum Bær	4 413	13 368	17 781	4 972	14 598	19 570	6 021	15 873	21 894
Endring fra foregående år	-38,6 %	-13,3 %	-21,3 %	12,7 %	9,2 %	10,1 %	21,1 %	8,7 %	11,9 %
Kg. bær pr. cap. pr. år	3,3			3,6			4,0		
Sum frukt og bær	11 649	336 431	348 080	17 200	339 562	356 762	16 057	333 097	349 154
Sum frukt, grønnsaker og bær	156 459	469 366	625 825	163 449	470 739	634 188	159 542	458 486	618 028
Endring fra foregående år	6,2 %	-3,2 %	-1,0 %	4,5 %	0,3 %	1,3 %	-2,4 %	-2,6 %	-2,5 %
Kg. frukt/bær og grønnsaker pr. cap.	116,34			117,26			113,25		
POTETER **	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022
Sum Poteter	69060	27363	96423	73738	24276	98 014	72 798	20 743	93 541
Endring fra foregående år	9,2 %	2,3 %	7,2 %	6,8 %	-11,3 %	1,7 %	-1,3 %	-14,6 %	-4,6 %
Kg. Poteter pr. cap. pr. år	17,9			18,1			17,1		
TOTAL	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2022	2022	2022
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	225 519	496 729	722 248	237 187	495 015	732 202	232 340	479 229	711 569
Endring fra foregående år	7,1 %	-2,9 %	0,4	5,2 %	-0,3 %	1,4 %	-2,0 %	-3,2 %	-2,8 %
Kg. F&G+poteter pr. cap. pr år	134,3			135,4			130,4		

Volumtall siste 5 år
2020–2024

MARKED I TONN FOR KOMMERSIELT SALG (NORSK OG IMPORT),
PÅ GROSSIST NIVÅ, AV FRISK(E) FRUKT, BÆR, GRØNNSAKER
OG POTETER I NORGE. Kilder: SSB/LDir/GPS for norske tomater.

Folketall (gjennomsnitt for året), Kilde: SSB/Ldir	5 520 000			5 571 662			Gjennom-snittlig årlig endring pr. produkt fra 2015 til 2024 i %	Kg pr. capita pr. år i 2024
	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total		
GRØNNSAKER	2023	2023	2023	2024	2024	2024	Endring i % 2023-2024	
Gulrot	33 711	2 745	36 456	33 963	3 533	37 496	2,9 %	-0,7 % 6,7
Tomat *	14 923	20 892	35 815	15 045	21 444	36 489	1,9 %	-0,2 % 6,5
Løk	18 903	8 904	27 807	15 880	15 917	31 797	14,3 %	0,6 % 5,7
Agurk	23 534	5 428	28 962	24 051	5 907	29 958	3,4 %	1,7 % 5,4
Paprika	65	20 223	20 288	73	20 844	20 917	3,1 %	1,5 % 3,8
Hodekål	9 332	1 433	10 765	9 041	2 163	11 204	4,1 %	-0,8 % 2,0
Brokkoli	3 030	7 909	10 939	3 131	8 309	11 440	4,6 %	0,4 % 2,1
Kålrot	9 805	285	10 090	9 072	314	9 386	-7,0 %	-3,4 % 1,7
Blomkål	3 893	4 134	8 027	4 761	4 066	8 827	10,0 %	-2,7 % 1,6
Sjampinjong og annen sopp	0	7 875	7 875	0	7 791	7 791	-1,1 %	0,1 % 1,4
Kinakål	1 716	1 531	3 247	1 586	1 435	3 021	-7,0 %	-3,1 % 0,5
Søtpotet	0	4 078	4 078	0	4 566	4 566	12,0 %	3,7 % 0,8
Squash	531	2 763	3 294	525	2 991	3 516	6,7 %	2,0 % 0,6
Purre	1 755	1 402	3 157	1 736	1 302	3 038	-3,8 %	-2,5 % 0,5
Stilkselleri	1 124	1 339	2 463	1 076	1 251	2 327	-5,5 %	-0,1 % 0,4
Selleri	1 992	490	2 482	1 995	122	2 117	-14,7 %	-1,3 % 0,4
Vårløk	448	1 188	1 636	524	1 166	1 690	3,3 %	2,5 % 0,3
Hvitløk	0	1 381	1 381	0	1 706	1 706	23,5 %	1,6 % 0,3
Asparges	23	1 094	1 117	16	1 110	1 126	0,8 %	-5,1 % 0,2
Rødkål	612	305	917	612	450	1 062	15,8 %	10,2 % 0,2
Rosenkål	576	371	947	662	319	981	3,6 %	3,1 % 0,2
Andre friske grønns.	5 384	12 978	18 362	5 127	12 939	18 066	-1,6 %	2,9 % 3,2
Isbergsalat, issalat	3 872	8 197	12 069	4 039	7 843	11 882	-1,5 %	-1,7 % 2,1
Annen salat	4 443	3 617	8 060	4 379	3 262	7 641	-5,2 %	3,3 % 1,4
Sum grønnsaker	139 672	120 562	260 234	137 294	130 750	268 044	3,0 %	0,1 % 48,1
Endring fra foregående år	-2,7 %	-3,8 %	-3,2 %	-1,7 %	8,5 %	3,0 %		
Kg. grønnsaker pr. cap. pr. år			47,14			48,11	2,0 %	-0,6 %
FRUKT	2023	2023	2023	2024	2024	2024		
Bananer		79 178	79 178		78 581	78 581	-0,8 %	-0,8 % 14,1
Epler	7 909	38 784	46 693	7 579	38 717	46 296	-0,9 %	-2,0 % 8,3
Meloner		33 347	33 347		34 469	34 469	3,4 %	2,1 % 6,2
Appelsiner		33 382	33 382		33 011	33 011	-1,1 %	-1,1 % 5,9
Klementiner/Mandariner		27 018	27 018		27 199	27 199	0,7 %	-0,8 % 4,9
Druer		24 470	24 470		25 985	25 985	6,2 %	0,1 % 4,7
Avokado		14 188	14 188		14 499	14 499	2,2 %	2,4 % 2,6
Pærer	486	11 838	12 324	439	12 820	13 259	7,6 %	-3,5 % 2,4
Sitroner/Lime		11 072	11 072		10 909	10 909	-1,5 %	2,2 % 2,0
Mango		9 205	9 205		7 822	7 822	-15,0 %	4,8 % 1,4
Fersken/Nektariner		7 307	7 307		8 001	8 001	9,5 %	-2,3 % 1,4
Plommer	1 192	2 093	3 285	1 492	2 127	3 619	10,2 %	-4,5 % 0,6
Ananas		4 528	4 528		4 724	4 724	4,3 %	-2,1 % 0,8
Kiwi		3 171	3 171		2 993	2 993	-5,6 %	-4,7 % 0,5
Kirsebær/Moreller	553	1 203	1 756	847	1 033	1 880	7,1 %	-4,7 % 0,3
Grapefrukt		1 238	1 238		1 240	1 240	0,2 %	-1,1 % 0,2
Annen frisk frukt	116	6 655	6 771	119	7 338	7 457	10,1 %	4,3 % 1,3
Sum frukt	10 256	308 677	318 933	10 476	311 468	321 944	0,9 %	-0,6 % 57,8
Endring fra foregående år	2,2 %	-2,7 %	-2,5 %	2,1 %	0,9 %	0,9 %		
Kg. frukt pr. cap. pr. år			57,78			57,78	0,0 %	-1,4 %
BÆR	2023	2023	2023	2024	2024	2024		
Jordbær	3 704	8 374	12 078	4 628	8 842	13 470	11,5 %	-2,2 % 2,4
Blåbær og andre bær		3 914	3 914		4 868	4 868	24,4 %	1,7 % 0,9
Bringebær	671	1 192	1 863	672	1 280	1 952	4,8 %	-3,8 % 0,4
Sum Bær	4 375	13 480	17 855	5 300	14 990	20 290	13,6 %	-1,5 % 3,6
Endring fra foregående år	-27,3 %	-15,1 %	-18,4 %	21,1 %	11,2 %	13,6 %		
Kg. bær pr. cap. pr. år			3,2			3,6	12,6 %	-2,3 %
Sum frukt og bær	14 631	322 157	336 788	15 776	326 458	342 234	1,6 %	-0,6 % 61,4
Sum frukt, grønnsaker og bær	154 303	442 719	597 022	153 070	457 208	610 278	2,2 %	-0,3 % 109,5
Endring fra foregående år	-3,3 %	-3,4 %	-3,4 %	-0,8 %	3,3 %	2,2 %		
Kg. frukt/bær og grønnsaker pr. cap.			108,2			109,5	1,3 %	-1,1 %
POTETER **	2023	2023	2023	2024	2024	2024		
Sum Poteter	73 291	15 667	88 958	66 846	27 448	94 294	6,0 %	-1,0 % 16,9
Endring fra foregående år	0,7 %	-24,5 %	-4,9 %	-8,8 %	75,2 %	6,0 %		
Kg. Poteter pr. cap. pr. år			16,1			16,9	5,0 %	-1,8 %
TOTAL	2023	2023	2023	2024	2024	2024		
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	227 594	458 386	685 980	219 916	484 656	704 572	2,7 %	-0,4 % 126,5
Endring fra foregående år	-2,0 %	-4,3 %	-3,6 %	-3,4 %	5,7 %	2,7 %		
Kg. F&G+poteter pr. cap. pr år			124,3			126,5	1,8 %	-1,2 %

* Tall fra GPS. ** Kun poteter som er beregnet på videresalg til dagligvare og storhusholdning (ikke industri).

NØTTER OG TØRKET FRUKT

Folketall (gjennomsnitt for året), kilde SSB:	5 347 896	5 379 475	5 408 320	5 457 127	5 520 000	5 571 662	Endring i % 2023-2024	Gjennomsnittlig årlig endring pr. produkt fra 2015 til 2024 i %	Kg pr. capita pr. år i 2024
	Total	Total	Total	Total	Total	Total			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024			
Nøtter	6 932	6 860	7 027	6 072	5 853	6 615	13,0 %	-2,1 %	1,19
Tørket frukt, bær og blandinger med nøtter	1 976	1 923	2 049	2 088	2 128	1 923	-9,6 %	2,2 %	0,35
Rosiner	4 032	4 002	3 746	3 785	3 527	3 376	-4,3 %	-1,1 %	0,61
Totalt nøtter, tørket frukt, bær og rosiner	12 940	12 785	12 822	11 945	11 508	11 914	3,5 %	-1,1 %	2,14
Endring fra foregående år	3,3 %	-1,2 %	0,3 %	-6,8 %	-3,7 %	3,5 %			
Kg. nøtter, tørket frukt, bær og rosiner pr. cap. pr år	2,42	2,38	2,37	2,19	2,08	2,14	2,6 %	-3,7 %	

Merk: Tollnummer 08013200_1996, akajounøtter (cashew nøtter), friske eller tørkede uten skall ble undertrykt fra og med 2022. Derfor er tallene for dette tollnummer tatt bort for alle årene i tabellen.

ANDEL NORSKE FRUKT, BÆR OG GRØNNSAKER I FORHOLD TIL IMPORT.
TABELLEN VISER TOTALVOLUM INKL. INDUSTRIBEARBEIDET (F. EKS. PRE-CUT, MOS, SOUS VIDE OG FRYST)
Kilde: SSB/LDir/OFG. Tall oppgitt i tonn. Oppdatert per mars 2025.

	Norsk	Import	Total	Norsk	Import	Total	Prosent- andel norske varer 2023	Prosent- andel norske varer 2024	Enring i %-andel norske varer fra 2023 til 2024
GRØNNSAKER	2023	2023	2023	2024	2024	2024			
Gulrot	40 697	2 745	43 442	41 313	3 533	44 846	94 %	92 %	-1,6 %
Tomat *	14 923	20 892	35 815	15 045	21 444	36 489	42 %	41 %	-0,4 %
Løk	23 497	8 904	32 401	19 761	15 917	35 678	73 %	55 %	-17,1 %
Agurk	24 190	5 428	29 618	24 606	5 907	30 513	82 %	81 %	-1,0 %
Paprika	65	20 223	20 288	73	20 844	20 917	0 %	0 %	0,0 %
Hodekål	11 408	1 433	12 841	11 161	2 163	13 324	89 %	84 %	-5,1 %
Brokkoli	3 164	7 909	11 073	3 251	8 309	11 560	29 %	28 %	-0,5 %
Kålrot	11 501	285	11 786	10 866	314	11 180	98 %	97 %	-0,4 %
Blomkål	4 776	4 134	8 910	5 792	4 066	9 858	54 %	59 %	5,2 %
Sjampinjong og annen sopp	0	7 875	7 875	0	7 791	7 791	0 %	0 %	0,0 %
Kinakål	1 716	1 531	3 247	1 586	1 435	3 021	53 %	52 %	-0,3 %
Søtpotet	0	4 078	4 078	0	4 566	4 566	0 %	0 %	0,0 %
Squash	531	2 763	3 294	525	2 991	3 516	16 %	15 %	-1,2 %
Purre	2 243	1 402	3 645	2 124	1 302	3 426	62 %	62 %	0,5 %
Stilkselleri	1 124	1 339	2 463	1 076	1 251	2 327	46 %	46 %	0,6 %
Selleri	2 708	490	3 198	2 913	122	3 035	85 %	96 %	11,3 %
Vårløk	448	1 188	1 636	524	1 166	1 690	27 %	31 %	3,6 %
Hvitløk	0	1 381	1 381	0	1 706	1 706	0 %	0 %	0,0 %
Asparges	23	1 094	1 117	16	1 110	1 126	2 %	1 %	-0,6 %
Rødkål	1 373	305	1 678	1 357	450	1 807	82 %	75 %	-6,7 %
Rosenkål	880	371	1 251	986	319	1 305	70 %	76 %	5,2 %
Andre friske grønns.	7 629	12 978	20 607	7 016	12 939	19 955	37 %	35 %	-1,9 %
Isbergsalat, issalat	5 603	8 197	13 800	5 810	7 843	13 653	41 %	43 %	2,0 %
Annen salat	6 343	3 617	9 960	6 338	3 262	9 600	64 %	66 %	2,3 %
Sum grønnsaker	164 842	120 562	285 404	162 139	130 750	292 889	58 %	55 %	-2,4 %
POTETER	2023	2023	2023	2024	2024	2024			
Friske poteter inkl. industri	147 291	19 406	166 697	138 846	36 956	175 802	88 %	79 %	-9,4 %
FRUKT	2023	2023	2023	2024	2024	2024			
Bananer		79 178	79 178		78 581	78 581			
Epler **	11 022	38 784	49 806	9 500	38 717	48 217	22 %	20 %	-2,4 %
Meloner		33 347	33 347		34 469	34 469			
Appelsiner		33 382	33 382		33 011	33 011			
Klementiner/Mandariner		27 018	27 018		27 199	27 199			
Druer		24 470	24 470		25 985	25 985			
Avokado		14 188	14 188		14 499	14 499			
Pærer	486	11 838	12 324	439	12 820	13 259	4 %	3 %	-0,6 %
Sitroner/Lime		11 072	11 072		10 909	10 909			
Mango		9 205	9 205		7 822	7 822			
Fersken/Nektariner		7 307	7 307		8 001	8 001			
Plommer	1 192	2 093	3 285	1 492	2 127	3 619	36 %	41 %	4,9 %
Ananas		4 528	4 528		4 724	4 724			
Kiwi		3 171	3 171		2 993	2 993			
Kirsebær/Moreller	553	1 203	1 756	847	1 033	1 880	31 %	45 %	13,6 %
Grapefrukt		1 238	1 238		1 240	1 240			
Annen frisk frukt	116	6 655	6 771	119	7 338	7 457			
Sum frukt	13 369	308 677	322 046	12 397	311 468	323 865	4 %	4 %	-0,3 %
BÆR	2023	2023	2023	2024	2024	2024			
Jordbær	3 704	8 374	12 078	4 628	8 842	13 470	11,5 %	34 %	22,8 %
Blåbær og andre bær		3 914	3 914		4 868	4 868	24,4 %	0 %	-24,4 %
Bringebær	671	1 192	1 863	672	1 280	1 952	4,8 %	34 %	29,6 %
Sum Bær	4 375	13 480	17 855	5 300	14 990	20 290	13,6 %	26 %	12,5 %
Totalt antall tonn frukt, grønnsaker, bær og poteter (eksl. nøtter)	329 877	462 125	792 002	318 682	494 164	812 846	42 %	39 %	-2,4 %

* Tall fra GPS. ** Tall fra GPS. Epler klasse 1 levert fra Fruktlager
Merk: Det er hentet inn tall fra flere industriprodusenter, men på flere kulturer er ikke alt som er produsert av norsk vare blitt rapportert inn.

VERDITALL

FRUKT- OG GRØNT OMSETNING ØKTE I VERDI

Verdien på frisk frukt og grønt i dagligvarehandelen, inklusive netthandel, ble på ca. 25,7 milliarder kroner i 2024. ¹⁾ Økningen fra 2023 til 2024 var på 5,4 %.

Friske grønnsaker representerer litt over halvparten av denne verdien og omsatte for ca. 13,1 milliarder kroner i 2023. Frisk frukt er nest største kategori med en omsetning på ca. 8,5 milliarder kroner.

to år på rad med en økning på 33 % fra 2022 til 2024, mens bær har snudd en nedgang i 2023 til en økning i 2024.

Ferske poteter og friske bær står for de største økninger i 2024 med mer enn 13 % pluss. Poteter har hatt sterk økning

TOTAL GRØNNSAKER, FRUKT, BÆR OG POTETER

	Verdiandel	Salg i verdi (1000 NOK)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
	2024	2020	2021	2022	2023	2024		
Total grønnsaker, poteter, frukt og bær	100,0 %	23 039 453	21 924 658	21 737 956	24 348 615	25 663 862	5,4 %	11,4 %
Grønnsaker eks poteter	51,1 %	11 976 265	11 531 558	11 295 865	12 811 997	13 118 427	2,4 %	9,5 %
Poteter	7,2 %	1 628 196	1 473 788	1 391 862	1 632 820	1 851 354	13,4 %	13,7 %
Frukt	33,3 %	7 643 832	7 159 492	7 080 667	8 012 565	8 551 842	6,7 %	11,9 %
Bær	8,3 %	1 791 160	1 759 821	1 969 562	1 891 233	2 142 239	13,3 %	19,6 %

¹⁾ Kilde: Nielsen IQ
Fra 2023 er netthandel inkludert i verdien

KULTURER MED HØY VERDIVEKST OVER TID

For friske grønnsaker viser utviklingen fra 2020 til 2024 stor vekst for kulturer som rødbeter (+45 %) romanosalat (+35 %) rød kepaløk (+31 %) og agurk (+28 %).

Blant frukt har veksten i samme periode vært spesielt stor på de eksotiske fruktene melon (38 %) og mango (25 %). Jordbær (34 %) og plommer har også stor vekst i perioden, men plommer

er sensitive for den norske sesongen som var spesielt svak i 2020. Se tabeller sidene 16 til 20 med utviklingen for flere kulturer i verdi.

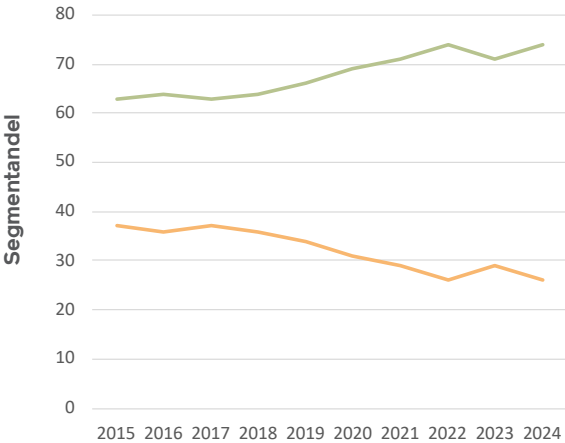
MERKEDE PRODUKTER

	Segmentandel av produktgruppe		PP-endring	Salg i verdi (1000 NOK)		Endring i % fra 2023 til 2024
	2023	2024		2023	2024	
Grønnsaker eks poteter GTIN/EAN kodet	70,6 %	74,4 %	3,8	8 322 649	9 754 934	17,2 %
Grønnsaker eks poteter PLU kodet	29,4 %	25,6 %	-3,8	3 468 055	3 363 494	-3,0 %
Poteter GTIN/EAN kodet	63,2 %	59,7 %	-3,5	1 031 880	1 106 083	7,2 %
Poteter PLU kodet	36,8 %	40,3 %	3,5	600 940	745 272	24,0 %
Frukt GTIN/EAN kodet	32,5 %	33,2 %	0,7	2 606 603	2 840 456	9,0 %
Frukt PLU kodet	67,5 %	66,8 %	-0,7	5 405 956	5 711 329	5,6 %
Bær GTIN/EAN kodet	79,8 %	82,1 %	2,3	1 508 298	1 759 669	16,7 %
Bær PLU kodet	20,2 %	17,9 %	-2,3	382 936	382 570	-0,1 %

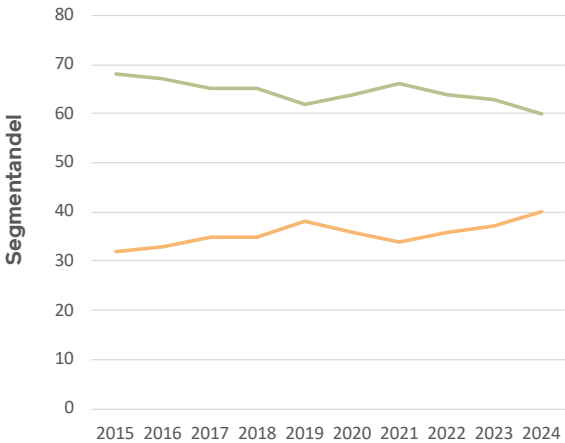
OM GTIN-MERKEDE PRODUKTER

GTIN-merkede produkter (tidligere EAN-kode) har en strekkode, er i standard pakning og kan leses maskinelt. En del frukt og grønnsaker selges i løsvekt uten emballasje. Det kan for eksempel være ulike sorter epler. Disse har en PLU-kode som er linket mot butikkdataene og gir en korrekt pris til forbruker, samt oversikt over totalsalget i butikken.

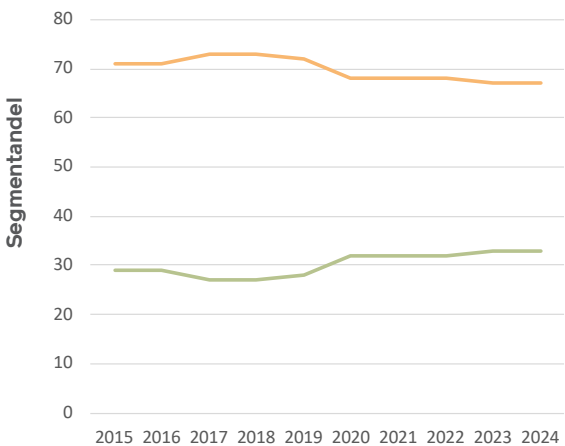
GRØNNSAKER EKS POTETER

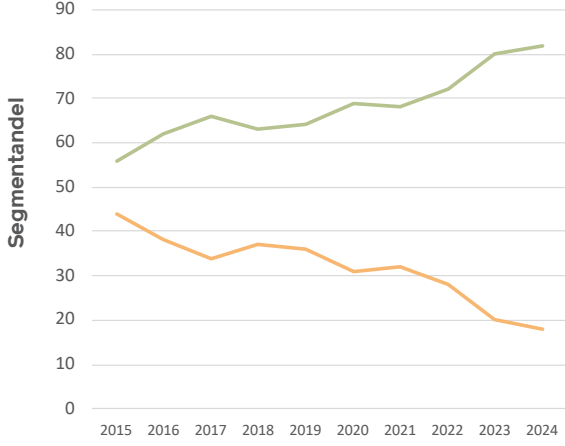
POTETER

FRUKT

BÆR

— GTIN/EAN kodet — PLU kodet Kilde: Nielsen IQ.

FRUKT OG BÆR

Disse tabellene viser verdiandel og salg pr. varegruppe, samt endringer fra 2020 til 2024. Tallene er inkl. 15 % mva, og er oppgitt i 1000 NOK.
Kilde: Nielsen IQ. Helår.

	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
	2024	2020	2021	2022	2023	2024		
Frukt/bær	100,0	9 434 992	8 919 313	9 050 229	9 903 799	10 694 080	8,0 %	13,3 %
Bløtfrukter	37,2 %	3 347 334	3 085 925	3 175 537	3 670 022	3 974 007	8,3 %	18,7 %
Bær	20,0 %	1 791 160	1 759 821	1 969 562	1 891 233	2 142 239	13,3 %	19,6 %
Sitrusfrukter	16,0 %	1 737 017	1 615 159	1 468 503	1 702 631	1 713 580	0,6 %	-1,3 %
Kjernefrukter	16,1 %	1 674 280	1 507 152	1 518 621	1 628 242	1 716 992	5,5 %	2,6 %
Steinfrukter	9,5 %	799 309	866 486	827 309	900 369	1 015 978	12,8 %	27,1 %
Frukter øvrige	1,2 %	85 892	84 770	90 696	111 302	131 284	18,0 %	52,8 %
Bløtfrukter	100,0	3 347 334	3 085 925	3 175 537	3 670 022	3 974 007	8,3 %	18,7 %
Banan	39,5 %	1 401 093	1 270 703	1 300 632	1 515 763	1 571 244	3,7 %	12,1 %
Drue	35,9 %	1 200 665	1 110 958	1 166 175	1 330 968	1 427 717	7,3 %	18,9 %
Melon	17,0 %	487 234	466 634	476 128	553 987	673 940	21,7 %	38,3 %
Kiwi	4,7 %	161 387	159 667	151 920	165 884	187 889	13,3 %	16,4 %
Ananas	1,5 %	48 925	44 580	46 852	53 171	59 899	12,7 %	22,4 %
Persimon/Sharon	1,0 %			27 494	36 825	38 355	4,2 %	
Bløtfrukter øvrige	0,4 %	48 029	33 383	6 337	13 423	14 963	11,5 %	-68,8 %
Kjernefrukter	100,0	1 674 280	1 507 152	1 518 621	1 628 242	1 716 992	5,5 %	2,6 %
Eple	80,9 %	1 398 375	1 239 839	1 234 358	1 321 515	1 389 222	5,1 %	-0,7 %
Pære	19,1 %	275 679	267 243	284 211	306 707	327 729	6,9 %	18,9 %
Kjernefrukter øvrige	0,0 %	226	71	53	20	41	104,8 %	-82,0 %
Sitrusfrukter	100,0	1 737 017	1 615 159	1 468 503	1 702 631	1 713 580	0,6 %	-1,3 %
Klementin	41,9 %	754 892	744 315	640 401	704 382	718 013	1,9 %	-4,9 %
Appelsin	35,5 %	590 322	545 030	497 551	619 694	609 025	-1,7 %	3,2 %
Sitron	13,7 %	253 430	198 945	197 495	231 240	234 467	1,4 %	-7,5 %
Lime	7,5 %	103 696	94 907	105 026	117 732	128 284	9,0 %	23,7 %
Grapefrukt	1,3 %	29 742	27 172	24 140	26 284	22 184	-15,6 %	-25,4 %
Sitrusfrukter øvrige	0,1 %	4 934	4 791	3 891	3 298	1 607	-51,3 %	-67,4 %
Bær	100,0	1 791 160	1 759 821	1 969 562	1 891 233	2 142 239	13,3 %	19,6 %
Jordbær	50,6 %	808 010	847 604	1 022 832	958 483	1 084 717	13,2 %	34,2 %
Blåbær	33,4 %	632 001	576 863	611 087	601 049	716 391	19,2 %	13,4 %
Bringebær	13,2 %	290 359	268 900	275 215	278 438	281 726	1,2 %	-3,0 %
Bær øvrige	1,1 %	36 017	37 978	33 721	31 543	22 581	-28,4 %	-37,3 %
Bjørnebær	1,6 %	17 534	21 807	20 152	18 363	34 021	85,3 %	94,0 %
Tyttebær	0,1 %	7 240	6 669	6 556	3 357	2 804	-16,5 %	-61,3 %
Steinfrukter	100,0	799 309	866 486	827 309	900 369	1 015 978	12,8 %	27,1 %
Mango	31,6 %	255 900	256 216	227 651	300 743	320 687	6,6 %	25,3 %
Nektarin	20,8 %	189 100	168 121	181 148	193 035	211 572	9,6 %	11,9 %
Morell	17,2 %	181 033	202 772	176 308	166 301	174 615	5,0 %	-3,5 %
Plomme	14,2 %	100 141	147 835	147 063	124 868	144 141	15,4 %	43,9 %
Steinfrukter øvrige	10,3 %	53 417	67 860	65 571	73 395	104 867	42,9 %	96,3 %
Fersken	5,9 %	19 718	23 681	29 568	42 027	60 097	43,0 %	204,8 %

Fra 2023 er netthandel inkludert i verdien

	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
	2024	2020	2021	2022	2023	2024		
Frukter øvrige	100,0	85 892	84 770	90 696	111 302	131 284	18,0 %	52,8 %
Granateple	49,0 %	44 308	43 964	46 881	48 605	64 266	32,2 %	45,0 %
Frukter øvrige andre	32,1 %	25 488	21 740	21 949	36 657	42 093	14,8 %	65,2 %
Pasjonsfrukt	16,6 %	12 775	15 620	18 666	21 595	21 819	1,0 %	70,8 %
Pitahaya	1,6 %	1 833	2 178	2 203	2 911	2 100	-27,9 %	14,6 %
Kokosnoett	0,7 %	1 016	1 242	965	1 513	983	-35,0 %	-3,2 %
Mangostan	0,0 %	441	25	31	20	23	12,9 %	-94,8 %

Fra 2023 er netthandel inkludert i verdien

POTETER

	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
	2024	2020	2021	2022	2023	2024		
Poteter	100,0	1 635 209	1 473 788	1 391 862	1 632 820	1 851 354	13,4 %	13,2 %
Poteter løsvekt	26,8 %			345 053	410 811	496 346	20,8 %	
Nypotet	23,6 %			306 459	376 384	437 220	16,2 %	
Poteter øvrige	20,8 %	1 224 600	953 467	185 772	273 823	384 419	40,4 %	-68,6 %
Mandelpotet	8,3 %	175 760	179 155	159 796	181 319	153 137	-15,5 %	-12,9 %
Asterix potet	5,5 %	97 711	132 754	110 974	107 582	101 976	-5,2 %	4,4 %
Beate potet	3,7 %	48 442	75 332	80 036	84 996	68 232	-19,7 %	40,9 %
Bakepotet	3,9 %	34 945	48 066	49 760	55 506	71 694	29,2 %	105,2 %
Pimpernell potet	0,8 %	21 912	31 617	22 062	31 297	15 711	-49,8 %	-28,3 %
Morene potet	1,7 %			22 728	25 536	30 804	20,6 %	
Folva potet	1,3 %	7 978	29 058	24 060	23 405	24 039	2,7 %	201,3 %
Amandine potet	1,4 %			41 306	23 377	26 241	12,3 %	
Kerrs pink potet	1,2 %	22 817	23 500	22 126	22 766	22 163	-2,6 %	-2,9 %
Perle potet	0,6 %			8 502	9 335	11 275	20,8 %	
Gulloye	0,2 %			2 460	2 625	2 857	8,9 %	
Regina	0,2 %			4 193	2 581	3 980	54,2 %	
Kypros potet	0,1 %			684	1 151	1 180	2,5 %	
Ringerikspotet	0,0 %	1 045	837	831	298	73	-75,7 %	-93,1 %
Nansen potet	0,0 %			35	12	2	-83,6 %	
Jazzy	0,0 %			8	12	3	-74,7 %	
Anoe	0,0 %			5 017	3	2	-29,6 %	

Fra 2023 er netthandel inkludert i verdien

GRØNNSAKER

Grønnsaker totalt, Eks. poteter	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
		2024	2020	2021	2022	2023	2024	
Grønnsaker	100,0	11 976 265	11 531 558	11 295 865	12 811 997	13 118 427	2,4 %	9,5 %
Grønnsaksfrukter	46,1 %	5 463 547	5 217 992	5 183 692	5 949 488	6 051 495	1,7 %	10,8 %
Salat-og blad- grønnsaker	14,3 %	1 762 953	1 822 442	1 750 698	1 883 012	1 870 979	-0,6 %	6,1 %
Rotvekster	12,7 %	1 429 344	1 299 785	1 403 875	1 613 357	1 669 534	3,5 %	16,8 %
Løk-og purrevekster	10,4 %	1 194 454	1 149 666	1 089 555	1 266 730	1 366 588	7,9 %	14,4 %
Kålvekster	8,1 %	1 113 803	1 021 704	878 488	1 012 697	1 060 957	4,8 %	-4,7 %
Urter friske	2,6 %	281 177	306 874	302 071	327 218	343 008	4,8 %	22,0 %
Sopp	2,9 %	300 251	295 219	303 994	364 592	375 482	3,0 %	25,1 %
Stengelvekster	1,8 %	248 849	236 037	217 768	229 121	231 073	0,9 %	-7,1 %
Frø- og belgvekster	1,0 %	152 189	154 663	146 127	146 820	132 386	-9,8 %	-13,0 %
Grønnsaker øvrig	0,1 %	29 697	27 176	19 597	18 962	16 925	-10,7 %	-43,0 %
Grønnsaksfrukter	100,0	5 463 547,3	5 217 992	5 183 692	5 949 488	6 051 495	1,7 %	10,8 %
Tomat	33,5 %	1 983 681,1	1 929 770	1 824 735	2 080 401	2 028 869	-2,5 %	2,3 %
Agurk	25,7 %	1 217 662,4	1 194 926	1 293 392	1 482 133	1 553 910	4,8 %	27,6 %
Avokado	18,9 %	1 047 253,8	958 914	945 018	1 018 539	1 145 350	12,5 %	9,4 %
Paprika	17,6 %	959 073,9	904 209	893 286	1 108 745	1 062 709	-4,2 %	10,8 %
Chili	1,7 %	99 950,4	94 686	87 008	102 402	101 216	-1,2 %	1,3 %
Squash	1,6 %	98 085,0	82 802	86 812	94 926	96 847	2,0 %	-1,3 %
Aubergine	0,6 %	34 016,1	30 328	29 982	33 705	34 762	3,1 %	2,2 %
Grønnsaksfrukter øvrige	0,5 %	23 689,7	22 217	23 318	28 537	27 652	-3,1 %	16,7 %
Artisjokk	0,0 %	134,8	140	141	99	179	80,9 %	32,6 %
Kålvekster	100,0	959 982,3	883 449	878 488	1 012 697	1 060 957	4,8 %	10,5 %
Brokkoli	42,2 %	398 765,7	340 565	348 297	423 531	447 883	5,7 %	12,3 %
Blomkål	24,4 %	287 933,9	258 791	235 338	255 639	258 921	1,3 %	-10,1 %
Hodekål	16,6 %	144 089,7	148 556	146 731	165 111	175 883	6,5 %	22,1 %
Kinakål	6,5 %	62 902,5	62 539	66 768	70 010	68 752	-1,8 %	9,3 %
Rosenkål	4,4 %	39 897,8	45 727	46 094	49 686	46 315	-6,8 %	16,1 %
Kålvekster øvrige	5,1 %	26 392,7	27 271	35 260	44 369	53 771	21,2 %	103,7 %
Salatblanding	0,9 %			0	4 352	9 433		
Salat-og blad- grønnsaker	100,0	1 762 953,4	1 822 442	1 750 698	1 883 012	1 870 979	-0,6 %	6,1 %
Crispi/Vestfold	25,1 %	410 025,5	450 171	448 242	462 494	468 897	1,4 %	14,4 %
Isbergssalat	22,9 %	459 484,4	448 811	389 930	442 093	428 539	-3,1 %	-6,7 %
Salatblanding	11,7 %	226 365,1	235 621	223 316	234 880	218 986	-6,8 %	-3,3 %
Rucculasalat	10,6 %	179 965,7	186 477	192 910	201 547	198 998	-1,3 %	10,6 %
Salat-og bladgrønnsaker øvrige	10,1 %	179 733,7	179 637	167 360	176 708	188 264	6,5 %	4,7 %
Hjertesalat	8,9 %	136 179,9	149 247	146 594	161 858	166 257	2,7 %	22,1 %
Spinat	7,8 %	123 827,6	133 015	124 078	145 133	145 338	0,1 %	17,4 %
Romano	2,9 %	40 671,1	37 735	57 025	56 759	54 934	-3,2 %	35,1 %
Lollosalat	0,0 %	1 692,7	1 015	859	1 093	476	-56,5 %	-71,9 %
Ekebladsalat	0,0 %	239,0	311	168	344	211	-38,5 %	-11,6 %
Frisee	0,0 %	348,5	237	147	31	17	-47,4 %	-95,3 %
Riviera	0,0 %	43	35	44	51	46	-9,8 %	7,2 %
Rapidsalat	0,0 %	4 378	130	24	21	17	-19,1 %	-99,6 %

Disse tabellene viser verdiandel og salg pr. varegruppe, samt endringer fra 2020 til 2024.
Tallene er inkl. 15 % mva, og er oppgitt i 1000 NOK.

Kilde: Nielsen IQ

Grønnsaker totalt, Eks.poteter	Verdiandel	Salg i verdi (1 000 NOK)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
	2024	2020	2021	2022	2023	2024		
Løk-og purre- vekster	100,0	1 194 454	1 149 666	1 089 555	1 266 730	1 366 588	7,9 %	14,4 %
Kepaløk gul	36,0 %	424 064	387 474	375 019	457 530	491 956	7,5 %	16,0 %
Kepaløk rød	23,0 %	241 057	247 044	237 135	268 634	314 738	17,2 %	30,6 %
Vårløk	14,3 %	184 964	182 333	171 545	192 948	195 709	1,4 %	5,8 %
Hvitløk	13,4 %	163 406	159 930	156 205	173 299	182 861	5,5 %	11,9 %
Purre	7,5 %	107 233	95 916	84 232	104 270	102 782	-1,4 %	-4,2 %
Sjalottløk	5,3 %	68 892	72 109	60 221	64 399	72 388	12,4 %	5,1 %
Løk-og purre- vekster øvrige	0,5 %	4 838	4 860	5 199	5 650	6 153	8,9 %	27,2 %
Rotvekster	100,0	1 581 012	1 438 040	1 403 875	1 613 358	1 669 534	3,5 %	5,6 %
Gulrot	63,1 %	989 847	886 618	890 349	1 017 381	1 053 114	3,5 %	6,4 %
Kålrot	8,9 %	153 821	138 255	131 121	151 136	148 190	-1,9 %	-3,7 %
Sellerirot	6,1 %	105 468	103 059	90 294	100 863	102 547	1,7 %	-2,8 %
Søtpotet	6,3 %	103 939	85 529	75 825	94 664	104 373	10,3 %	0,4 %
Ingefærrot	4,6 %	61 224	50 291	48 435	75 123	76 159	1,4 %	24,4 %
Reddik	2,3 %	34 590	38 673	37 092	36 116	37 569	4,0 %	8,6 %
Rotvekster øvrige	2,3 %	38 445	38 731	37 055	38 654	38 180	-1,2 %	-0,7 %
Persillerot	2,2 %	33 570	35 308	32 530	33 193	35 961	8,3 %	7,1 %
Rødbeter	2,3 %	26 572	25 985	27 847	35 420	38 409	8,4 %	44,5 %
Pastinakk	1,2 %	18 777	18 949	18 703	18 439	20 702	12,3 %	10,3 %
Neper	0,9 %	14 759	16 640	14 625	12 369	14 330	15,9 %	-2,9 %
Frø- og belgvekster	100,0	152 189	154 663	146 127	146 820	132 386	-9,8 %	-13,0 %
Sukkererter	64,1 %	112 229	100 587	95 917	87 006	84 903	-2,4 %	-24,3 %
Spire	21,5 %	22 998	28 030	26 547	27 189	28 447	4,6 %	23,7 %
Bønner	12,8 %	9 841	24 291	22 217	20 197	16 904	-16,3 %	71,8 %
Mais	1,6 %	7 119	1 752	1 446	12 427	2 131	-82,8 %	-70,1 %
Frø-og belgvekster øvrige	0,0 %	1	2	1	0	0	-72,0 %	-89,3 %
Urter friske	100,0	281 177	306 874	302 071	327 218	343 008	4,8 %	22,0 %
Koriander	27,7 %	73 425	81 311	82 525	90 451	94 885	4,9 %	29,2 %
Basilikum	21,3 %	58 554	64 386	65 426	68 117	73 165	7,4 %	25,0 %
Kruspersille	11,0 %	33 675	36 322	34 855	37 241	37 832	1,6 %	12,3 %
Dill	11,8 %	32 224	34 923	33 441	38 646	40 401	4,5 %	25,4 %
Bladpersille	8,1 %	18 362	20 917	20 274	23 907	27 800	16,3 %	51,4 %
Timian	5,1 %	16 411	17 100	16 234	16 649	17 599	5,7 %	7,2 %
Rosmarin	4,4 %	12 419	13 086	13 219	14 396	15 196	5,6 %	22,4 %
Gressløk	4,3 %	11 852	12 567	12 728	14 248	14 671	3,0 %	23,8 %
Mynte	3,4 %	9 224	10 494	10 333	11 019	11 538	4,7 %	25,1 %
Urter øvrige	1,6 %	6 838	6 958	6 447	6 505	5 423	-16,6 %	-20,7 %
Sitronmelisse	0,6 %	4 199	4 581	3 900	3 396	2 087	-38,6 %	-50,3 %
Oregano	0,7 %	3 993	4 228	2 689	2 643	2 411	-8,8 %	-39,6 %
Sopp	100,0	300 251	295 219	303 994	364 592	375 482	3,0 %	25,1 %
Sjampinjong	78,8 %	237 391	220 583	235 418	288 067	295 950	2,7 %	24,7 %
Aromasopp	14,3 %	36 206	43 722	44 662	49 321	53 859	9,2 %	48,8 %
Kantarell	4,0 %	17 151	19 065	12 903	16 466	15 099	-8,3 %	-12,0 %
Østerssopp	1,5 %	4 550	5 823	5 603	5 300	5 486	3,5 %	20,6 %
Sopp øvrige	1,4 %	4 952	6 027	5 408	5 438	5 088	-6,4 %	2,8 %
Stengelvekster	100,0	237 936,0	236 037	217 768	229 121	231 073	0,9 %	-2,9 %
Asparges	47,5 %	122 170,2	127 939	112 846	108 723	114 430	5,2 %	-6,3 %
Stangselleri	43,1 %	95 684,7	87 802	85 685	98 825	96 592	-2,3 %	0,9 %
Fennikel	8,2 %	16 945,1	17 145	16 888	18 770	17 896	-4,7 %	5,6 %
Stengelvekster øvrige	1,2 %	3 136	3 151	2 348	2 802	2 155	-23,1 %	-31,3 %

FRYST, HERMETISK OG TØRKET

Denne kategorien består av fryste bær, grønnsaker og poteter, hermetisk frukt og grønnsaker, samt tørket frukt.

Kategorien dypfryste bær består av produkter med ulike typer bær som bringebær og blåbær. I tillegg noe dypfryst frukt, og da mest mango.

Dypfryste grønnsaker er blant annet erter, spinat, brokkoli, aspargesbønner

og ulike blandinger med grønnsaker. Dypfryste poteter kan være type fløtegratinerte og potetstapper. Hermetisk frukt kan være ananas og blandinger som fruktcocktails.

Hermetiske grønnsaker er mye surkål, men kan også være produkter som erter og asparges.

Norge totalt DVH	Salg i verdi (1 000 NOK)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	%	%
Hermetisk frukt	162 768	158 987	174 395	186 296	193 741	4,0 %	19,0 %
Hermetiske grønnsaker	1 593 528	1 583 848	1 590 856	1 802 265	1 964 537	9,0 %	23,3 %
Dypfryste bær	410 419	416 474	404 647	424 304	439 447	3,6 %	7,1 %
Tørket frukt	424 496	457 867	486 319	523 885	709 153	35,4 %	67,1 %
Dypfryste grønnsaker	797 552	802 076,6	763 870	835 514	842 333	0,8 %	5,6 %
Dypfryste poteter	548 920	576 760,3	590 602	675 912	768 271	13,7 %	40,0 %
Sum dypfryste frukt/bær og grønnsaker	1 756 891	1 795 311	1 759 120	1 935 730	2 050 051	5,9 %	16,7 %
Sum hermetisk frukt og grønnsaker	1 756 297	1 742 835	1 765 251	1 988 561	2 158 278	8,5 %	22,9 %
Sum dypfryst og hermetisk	3 513 187	3 538 146	3 524 370	3 924 291	4 208 329	7,2 %	19,8 %
Sum dypfryst, hermetisk og tørket	3 937 683	3 996 013	4 010 689	4 448 176	4 917 482	10,6 %	13,0 %

Norge totalt DVH	Salg i volum (1 000 KG)					Endring i % fra 2023 til 2024	Endring i % fra 2020 til 2024
	2020	2021	2022	2023	2024	%	%
Hermetisk frukt	5 494	4 857	4 245	4 090	4 119	0,7 %	-25,0 %
Hermetiske grønnsaker	44 500	41 620	39 779	40 246	40 367	0,3 %	-9,3 %
Dypfryste bær	6 882	6 375	5 384	5 130	5 496	7,2 %	-20,1 %
Tørket frukt	4 358	4 343	4 188	4 122	4 711	14,3 %	8,1 %
Dypfryste grønnsaker	20 166	18 803	17 427	17 639	16 912	-4,1 %	-16,1 %
Dypfryste poteter	13 512	13 815	12 854	13 286	13 539	1,9 %	0,2 %
Sum dypfryste frukt/bær og grønnsaker	40 561	38 994	35 664	36 055	35 948	-0,3 %	-11,4 %
Sum hermetisk frukt og grønnsaker	49 995	46 477	44 024	44 336	44 486	0,3 %	-11,0 %
Sum dypfryst og hermetisk	90 556	85 471	79 689	80 391	80 434	0,1 %	-11,2 %
Sum konserveres dypfryst, hermetisk og tørket	94 913	89 814	83 876	84 514	85 145	0,7 %	-10,3 %

Denne tabellen viser utviklingen for konserveres. Tall for verdi og volum. Kilde: Nielsen IQ.

Fra 2023 er netthandel inkludert i verdien

FYLKER

Fylker	Omsetning total dagligvare 2024	Grønnsaker og poteter totalt	Frukt og bær	Total frukt/bær/ grønnsaker/ poteter	F&G andel av total dagligvare	Andel frukt og bær	Andel grønnsaker og poteter
Norge Totalt Dvh	262 318 603 464	14 969 782 000	10 694 080 000	25 663 862 000	9,8 %	4,1 %	5,7 %
Grocery - Agder	16 011 912 834	870 118 575	672 371 850	1 542 490 425	9,6 %	4,2 %	5,4 %
Grocery - Akershus	29 060 699 554	1 778 705 663	1 241 825 664	3 020 531 327	10,4 %	4,3 %	6,1 %
Grocery - Buskerud	13 593 518 401	774 053 672	526 736 385	1 300 790 058	9,6 %	3,9 %	5,7 %
Grocery - Finnmark	4 321 152 269	220 422 547	152 764 865	373 187 412	8,6 %	3,5 %	5,1 %
Grocery - Innlandet	19 376 678 292	1 053 716 285	723 686 262	1 777 402 546	9,2 %	3,7 %	5,4 %
Grocery - More og Romsdal	14 006 877 949	754 709 641	547 058 014	1 301 767 655	9,3 %	3,9 %	5,4 %
Grocery - Nordland	13 318 483 936	714 170 027	486 546 871	1 200 716 898	9,0 %	3,7 %	5,4 %
Grocery - Oslo	28 868 395 128	1 833 342 564	1 313 806 429	3 147 148 993	10,9 %	4,6 %	6,4 %
Grocery - Ostfold	11 803 729 448	705 755 692	536 354 941	1 242 110 633	10,5 %	4,5 %	6,0 %
Grocery - Rogaland	23 382 402 063	1 327 839 147	1 016 823 104	2 344 662 251	10,0 %	4,3 %	5,7 %
Grocery - Telemark	9 135 029 334	496 010 161	345 527 756	841 537 916	9,2 %	3,8 %	5,4 %
Grocery - Troms	9 523 329 038	518 590 459	354 436 710	873 027 169	9,2 %	3,7 %	5,4 %
Grocery - Trøndelag	23 975 769 780	1 282 396 316	897 610 179	2 180 006 495	9,1 %	3,7 %	5,3 %
Grocery - Vestfold	11 991 196 724	706 293 987	495 784 557	1 202 078 544	10,0 %	4,1 %	5,9 %
Grocery - Vestland	33 949 428 714	1 933 333 733	1 382 454 081	3 315 787 814	9,8 %	4,1 %	5,7 %

Kilde: Nilesen IQ. Omsetningen total dagligvare er estimert av OFG ut fra at frukt og grønt har lik andel i netthandel som dagligvare forøvrig. I tillegg er det estimert at fylkene har en lik andel av omsetningen på netthandel.

KORT OM DEN NORSKE PRODUKSJONSESONEN 2024

(UTDRAG FRA MARKEDSRAPPORTEN, LANDBRUKSDIREKTORATET)

Foto: Gettyimages.com

Ekstremværet Hans på ettersommeren 2023 hadde store konsekvenser for avlinger og lagringsevne av flere vekstkulturer. Dette resulterte i redusert lagerbeholdning ved inngangen til 2024, spesielt for poteter og lagringsgrønnsaker. Mange produkter ble raskt utsolgt, noe som økte avhengigheten av import.

Høsten 2024 startet godt, men kaldt og vått høstvær skapte utfordringer for høsting og lagring. Potethøstingen i 2024 resulterte i en avling som var 14 prosent høyere enn året før, men høstregn skapte problemer for opptak og lagring. Det ble foretatt ekstra lagertellinger for å vurdere avlingene, som viste en moderat bedring i beholdningen.

I veksthusproduksjonen var det stabil tilgang på norske agurker fra mars, men etterspørselen var så høy at import ble nødvendig i sommermånedene. Tomatproduksjonen startet sent, men tok seg kraftig opp fra juni. Småtomater hadde spesielt stor etterspørsel, Crispisalatmarkedet viste variasjoner gjennom året, påvirket av kampanjer på andre salattyper.

Frilandsgrønnsaker hadde ved inngangen til 2024 en lagerbeholdning 20 prosent under året før, noe som førte til tidlig uttømming av lagrede varer. Hvitkålomsetningen var høy på høsten, men gikk totalt sett noe ned grunnet lavere beholdning i starten av året. Blomkålproduksjonen økte med 22 prosent og var den høyeste siden 2019, men værforholdene skapte utfordringer for brokkoli høstingen, noe som resulterte i mer import.

I rotvekstmarkedet var gulrotlageret ni prosent lavere ved inngangen til 2024, men opprettholdt god kvalitet gjennom vinteren. Sommeromsetningen var stabil, og innhøstingen av lagringsgulrot gikk som planlagt, selv om uvær førte til enkelte forsinkelser. En prognose i oktober viste en mindre økning i total-

avling sammenlignet med 2023, og per 1. januar 2025 var lagerbeholdningen 11 prosent høyere enn året før.

Produksjonen i frukt- og grøntsektoren er sterkt væravhengig, spesielt for frilandsproduksjon, mens veksthusproduksjonen avhenger av lys- og temperaturforhold. Import utgjør en betydelig konkurransefaktor, og skiftende værforhold skaper variasjoner i tilgangen på norske produkter fra uke til uke. Samlet sett var 2024 et år med bedring i produksjonen etter utfordringene i 2023.

[Markedsrapport 2024](#)

